

การศึกษาขบวนการเคลื่อนไหวของกลุ่มนักเรียนเลว ในยุครัฐบาลประยุทธ์ จันทร์โอชา

'Bad Student' Movement during Prayut Chan-o-cha Government

พรพพล ตั้งวงศ์วณิชย์¹ กานต์พิชชา จุลศรีไกรวัล² พิชชาภรณ์ บุญค้ำ³ และณัฐทัย มานาดี⁴
มหาวิทยาลัยขอนแก่น 123 ถนนมิตรภาพ ตำบลในเมือง อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น 40002

Email: Kanpichchaju@kkumail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อค้นหาสาเหตุ วิธีการ และผลกระทบของการ เคลื่อนไหวที่เกิดขึ้นของกลุ่มนักเรียนเลว โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยทางประวัติศาสตร์ ผ่านข้อมูลออนไลน์ ได้แก่ เว็บไซต์ เฟซบุ๊กและบัญชีทวิตเตอร์แบบทางการของกลุ่มนักเรียนเลวโดยตรง โดยเริ่มต้นศึกษาขบวนการเคลื่อนไหวของกลุ่มนักเรียนเลวตั้งแต่ช่วงเดือนกรกฎาคม ปีพ.ศ. 2563 - มีนาคม ปี พ.ศ. 2564 ซึ่งจากการศึกษาค้นพบว่า ขบวนการเคลื่อนไหวของกลุ่มนักเรียนเลวมีเป้าหมายในการทำกิจกรรมเพื่อการเรียกร้องการปฏิรูปการศึกษาที่ทันสมัยและมีคุณภาพมากขึ้น โดยมุ่งเน้นไปที่หลักสิทธิมนุษยชน เสรีภาพและการแสดงออกของนักเรียนภายในสถาบันการศึกษาของไทย มีการทำกิจกรรมการประท้วงแบบปกติ เช่น การเดินขบวนประท้วง จัดชุมนุมแฟลชม็อบ การจัดไดวาตี และออกประกาศแถลงการณ์ของกลุ่ม รวมไปถึงการจัดกิจกรรมประท้วงเชิงสัญลักษณ์ เพื่อชิงพื้นที่สื่อกดดันผู้มีอำนาจ และนำเสนอเป้าหมายของกลุ่มแก่ผู้รับสาร ทว่าในขณะที่เดียวกันกลุ่มนักเรียนเลวก็ได้จัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเมืองด้วยเช่นกัน เนื่องจากมีแนวคิดที่ว่าการเมืองคือรากฐานของทุกสิ่ง การปฏิรูปทางการเมืองก็สามารถนำไปสู่การแก้ไขปัญหาด้านการศึกษาได้ อย่างไรก็ตามแม้การทำกิจกรรมในระยะเวลาที่ผ่านมาจะไม่สามารถปฏิรูปการศึกษาได้ดังที่คิดและประสบปัญหาติดขัดทางด้านทุนทรัพย์ แต่กลุ่มนักเรียนเลวก็ยังทำการเคลื่อนไหวอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นกระบอกเสียงและแกนนำหลักของนักเรียนภายในสถาบันการศึกษาไทย และเพื่อเผยแพร่แนวคิดในการปฏิรูปการศึกษาให้ขยายสู่วงกว้างมากขึ้น

คำสำคัญ: นักเรียนเลว, การเคลื่อนไหวของเยาวชน, การศึกษาไทย, กระทรวงศึกษาธิการ

Abstract

This research article aims to find the causes, methods, and effects of the movement that occurred of a group of Bad students. by using historical research methodology Through online information, including the website, Facebook page, and official Twitter account of the bad students directly. By starting to study the movement of bad students from July 2020 - March 2021, this study found that Bad Student movement has pursued movement to reform Thai education to be modern and quality. Which focuses on human rights principles, Student freedom, and expression within Thai educational institutions. By means of regular protest activities such as demonstrations, Flash mob

protest, Debate, and released a group announcement. Including organizing symbolic activities. For competing for media space to pressure the authority and present the goals to the receivers. But at the same time, Bad Student group also organized political-related activities. Because there is a concept that politics is the basis of everything. Political reforms can solve education problems. However, although the previous activities have not been able to reform education as they think and had a problem from financial. But Bad Students still has movement their activity to be spokesperson and mainstay of students within Thai education institutes. And to disseminate the ideology to expand more broadly.

Keywords: Bad student, youth movement, Thai education, Ministry of Education

ที่มาและความสำคัญ

ในอดีตตั้งแต่ที่มีการปฏิวัติระบอบการปกครองของประเทศจากสมบูรณาญาสิทธิราชย์ ไปสู่เส้นทางของประชาธิปไตยในปี พ.ศ. 2475 ทำให้ระบบการศึกษาถูกปฏิรูปมากขึ้น โดยมาจากเป้าหมายหลักของคณะราษฎรที่ประกาศเอาไว้ในข้อที่ 6 ซึ่งก็คือ ‘จะต้องให้การศึกษาอย่างเต็มที่แก่ราษฎร’ (สถาบันปริทัศน์ พจนานุกรม, 2564) ดังนั้น การศึกษาไม่มีเพียงแต่จำกัดอยู่เพียงโรงเรียนของชนชั้นนำของเจ้าขุนมูลนายในประเทศอีกต่อไป แต่การศึกษาได้ปรากฏแก่ประชาชนในทุกชนชั้นอย่างกว้างขวางเรื่อยมา ทำให้ก่อเกิดเป็นขบวนการนักเรียนนักศึกษาที่ได้รับเริ่มทำกิจกรรมทางการเมือง เช่น กลุ่มขบวนการนักศึกษาในเหตุการณ์ 14 ตุลาคม พ.ศ. 2516 ที่ขบวนการของนักศึกษาได้มีการขับไล่รัฐบาลทหารเผด็จการ หรือขบวนการนักศึกษาในวันที่ 6 ตุลาคม พ.ศ. 2519 ที่นำไปสู่การปราบปรามอย่างรุนแรงจากรัฐบาล รวมไปถึงการเคลื่อนไหวของขบวนการนักศึกษาในกลุ่มอื่นในช่วงระยะเวลาต่อมา ก็ให้เห็นได้ชัดเจนว่าเป็นมีความเกี่ยวข้องด้านการเมืองเป็นนัยสำคัญ

แต่ในปี พ.ศ. 2557 เกิดการรัฐประหารโดยคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ที่ครองอำนาจจนถึง พ.ศ. 2563 จนมีการจัดการเลือกตั้งขึ้น ซึ่งรัฐบาลรักษาการชั่วคราวอย่าง คสช. ได้ทำร่างกติกาและรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ที่ไม่เป็นประชาธิปไตย และการตัดสิทธิยุบพรรคไทยรักษาชาติรวมถึงพรรคอนาคตใหม่ ทั้งยังตัดสิทธิของกรรมการบริหารพรรคทางการเมืองถึง 10 ปี ทำให้เกิดการชุมนุมอย่างพลีชีพขึ้นมา โดยกลุ่มของสหภาพนักเรียนนิสิตนักศึกษาแห่งประเทศไทย ที่ลานปริทัศน์พจนานุกรม มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เขตท่าพระจันทร์ เมื่อวันที่ 11 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2563 พร้อมด้วย การติดแฮชแท็กเพื่อเรียกร้องลดขนาดชุมนุมจำนวนมากตามมา

โดยการเคลื่อนไหวนี้ไม่เพียงจำกัดอยู่ที่นิสิตนักศึกษาในสถาบันระดับอุดมศึกษาเท่านั้น แต่ยังคงลุกลามไปยังนักเรียนระดับมัธยมศึกษาอีกด้วย (ทิววรรณ อายุวัฒน์, 2563) ซึ่งแสดงให้เห็นว่านักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาเริ่มมีการเคลื่อนไหวทางการเมือง เช่น ‘กลุ่มเยาวชนปลดแอก’ และกลุ่ม ‘ให้มันจบที่รุ่นเรา’ จนกระทั่งเกิดเป็นกลุ่มของ ‘กลุ่มนักเรียนแล้ว’ ซึ่งก่อตั้งเมื่อเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2563 ซึ่งเป็นกลุ่มที่ตั้งแยกมาจาก ‘กลุ่มการศึกษาเพื่อความเป็นไทย’ ที่เริ่มก่อตั้งในปี พ.ศ. 2556 (คมชัดลึก, 2563) โดยมีเรียกร้องการปฏิรูปการศึกษาผ่านกิจกรรมทาง

เมือง ซึ่งเป็นการแสดงออกเชิงสัญลักษณ์และจัดกิจกรรมหลายรูปแบบที่มีความพิเศษต่างไปจากอดีต เช่น การเรียกร้องในด้านของความเท่าเทียมทางเพศ สิทธิมนุษยชน และการจัดระบอบอำนาจนิยม

บททวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

งานที่ศึกษาแบ่งออกเป็น 3 ประเด็นได้แก่ 1. ประเด็นที่เกี่ยวกับการเมืองของไทยในอดีต 2. ประเด็นที่เกี่ยวกับการเคลื่อนไหวของขบวนการทางการเมืองของไทยในอดีต 3. ประเด็นที่เกี่ยวกับการศึกษาของไทย ซึ่งจากการทบทวนวรรณกรรมทั้งหมดนั้น ได้พบเอกสารที่มีข้อค้นพบสอดคล้องและมีทิศทางเดียวกันกับบทความวิจัยชิ้นนี้ทั้งหมด 3 ชิ้นงาน ชิ้นงานแรกเป็นผลงานของ โสภณ เพชรสว่าง และ ทรงศักดิ์ ม่วงมณี คือ หนังสือ เรื่อง **สัมรัฐบาล เลิกรัฐธรรมนูญ สืบทอดอำนาจเผด็จการทางการเมือง** ได้ข้อค้นพบว่า การเมืองของไทยนับตั้งแต่ปีการปฏิวัติ พ.ศ. 2475 มีความไม่มั่นคงและเกิดการรัฐประหารอยู่อย่างต่อเนื่องเพื่อเป็นการสืบทอดอำนาจของของเผด็จการทหารจนส่งผลถึงปัจจุบัน ชิ้นงานที่สองเป็นผลงานของ ประถมภรณ์ ศิริยอด และคณะ คือ บทความวิชาการ เรื่อง **นักเรียนขบถผู้นำเคลื่อนไหว: กรณีศึกษา เปรียบเทียบการเคลื่อนไหวทางสังคม ของนายพริษฐ์ ชิวารักษ์ และนายเนติวิทย์ โชติภัทร์ไพศาล** ได้ข้อค้นพบว่า หลังจากการรัฐประหารเมื่อปี พ.ศ. 2557 ได้มีการจำกัดสิทธิเสรีภาพในการแสดงออกและการเคลื่อนไหวทางการเมืองแต่ยังคงมีการเคลื่อนไหวต่อต้านการรัฐประหารมาโดยตลอดในรูปแบบของกิจกรรมต่าง ๆ เช่น กิจกรรม “ชูสามนิ้ว” และการเคลื่อนไหวอื่นๆ ของนายพริษฐ์ ชิวารักษ์และนายเนติวิทย์ โชติภัทร์ไพศาล ถึงแม้การเคลื่อนไหวของพวกเขาจะมีรูปแบบการเคลื่อนไหวที่ต่างกัน แต่ท้ายที่สุดพวกเขาก็มีจุดประสงค์ที่จะให้สังคมไทยมีสิทธิเสรีภาพร่วมกัน ชิ้นงานที่สามเป็นผลงานของทีวารวรรณ อายุวัฒน์ คือ บทความวิชาการ เรื่อง **การประท้วงของนักเรียนในมุมมองอาชญาวิทยา Student Flash Mob: Criminology Perspective** ได้ข้อค้นพบว่า การจัดแฟลชม็อบของนักเรียนนั้นมาจากความไม่พอใจที่มีต่อการบริหารประเทศของรัฐบาล และคำตัดสินของศาลรัฐธรรมนูญที่ให้ยุบพรรคอนาคตใหม่ และเมื่อมีนักเรียนมีส่วนร่วมในการชุมนุมทางการเมือง ทำให้มีนักเรียนได้ผลกระทบจากระบบอำนาจนิยมและการละเมิดสิทธิเสรีภาพจากอาจารย์ที่เกิดจากในโรงเรียนที่เป็นผลมาจากแนวความคิดทางการเมืองที่แตกต่างกัน จึงทำให้เกิดการประท้วงถึงผู้มีอำนาจที่เกี่ยวข้องเพื่อเรียกร้องให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น ลดความเหลื่อมล้ำและสร้างความเคารพในสิทธิเสรีภาพของนักเรียน

สาเหตุของการก่อตั้งกลุ่มนักเรียนเลว

‘กลุ่มนักเรียนเพื่อความเป็นไท’ คือกลุ่มของนักเรียนที่ก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ. 2556 นำกลุ่มนักเรียนมัธยม 50 คน โดยสมาชิกกลุ่มแรกเริ่มที่มีชื่อเสียง เช่น เนติวิทย์ โชติภัทร์ไพศาล (แพรงค์), พริษฐ์ ชิวารักษ์ (เพนกวิ้น) และ ณัฐนันท์ วรินทร์เวช (ไนซ์) ที่เป็นสมาชิกหลักของกลุ่ม (คมชัดลึก, 2563) ต้องการเรียกร้องให้เกิดระบบการศึกษาที่ให้เสรีภาพและเคารพสิทธิมนุษยชนของนักเรียน และเรียกร้องให้ยกเลิกกฎระเบียบที่ละเมิดสิทธิมนุษยชนของนักเรียน และกำจัดระบอบอำนาจนิยมในโรงเรียน แต่การเคลื่อนไหวของกลุ่มนักเรียนเพื่อความเป็นไท ไม่มีกิจกรรมที่กดดันผู้มีอำนาจและชิงพื้นที่สื่อได้มากพอในการเคลื่อนไหว จึงทำให้สมาชิกบางส่วนของกลุ่มมีความเห็นว่า

กิจกรรมขาดประสิทธิภาพในการเคลื่อนไหว จึงได้ก่อตั้งกลุ่มนักเรียนเลวขึ้น โดยมีสมาชิกหลักสองคนจากกลุ่มนักเรียนเพื่อความเป็นไทย ได้แก่ นางสาวเบญจมาภรณ์ นิवास (พลอย) และนายภณพัฒน์ หวังโพธิ์ฐ (มิน) เป็นสมาชิกหลักในการเคลื่อนไหวและจัดทำกิจกรรมที่มีมากกว่ากลุ่มเก่า (คมชัดลึก, 2563)

ในระยะแรกเริ่มต้นมีการเคลื่อนไหวทำกิจกรรมผ่านบัญชีทวิตเตอร์ที่ใช้ชื่อว่า ‘นักเรียนเลว’ หรือ ‘@Badstudents’ เพื่อทำกิจกรรมล่ารายชื่อโรงเรียนที่มีกฎระเบียบด้านทรงผมซึ่งขัดต่อกฎระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ และทำการยื่นให้ทางคณะกรรมการศึกษาธิการ (กมธ.) เพื่อแก้ไข ทว่าเมื่อไม่ปรากฏผลตอบรับที่ชัดเจน (นักเรียนเลว, 2563ฉ) จึงได้จัดกิจกรรมประท้วงอีกครั้งเพื่อกดดันให้ทางข้าราชการเร่งแก้ไขโดยไว ผ่านกิจกรรมระยะแรก ได้แก่ 1) กิจกรรมไม่ตัดผมเปิดเทอม (นักเรียนเลว, 2563ช) 2) กิจกรรมเลิกบังคับหรือจับตัด (นักเรียนเลว, 2563ซ) และ 3) กิจกรรมเราไม่ใส่ตัวประหลาด (นักเรียนเลว, 2563ฅ) เกิดขึ้น

ก่อนจะเริ่มทำการก่อตั้งกลุ่มอย่างจริงจังในเพจเฟซบุ๊กซึ่งมีการเคลื่อนไหวขนาดใหญ่เพื่อเรียกร้องในการปฏิรูปด้านการศึกษา โดยทำการประท้วงครั้งแรกผ่านการชุมนุมแบบแฟล็กซ์ม็อบในวันที่ 31 กรกฎาคม พ.ศ. 2563 ที่หน้ากระทรวงศึกษาธิการ โดยมีชื่อเรียกกิจกรรมว่า ‘นักเรียนไทยไม่ไหวแล้วโว้ย’ ที่ติดเป็นแฮชแท็กที่ว่า ‘#นักเรียนไทยไม่ไหวแล้วโว้ย’ ซึ่งถือว่าเป็นกิจกรรมแรกที่มีการเคลื่อนไหวของกลุ่มนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาใหญ่ในประเทศไทยเพื่อการปฏิรูปการศึกษา แล้วจึงมีการเคลื่อนไหวรูปแบบอื่นออกมาอย่างต่อเนื่อง

วิธีการเคลื่อนไหวของกลุ่มนักเรียนเลวในรูปแบบต่าง ๆ

การเคลื่อนไหวของกลุ่มนักเรียนเลวนั้น จากที่ศึกษาการเคลื่อนไหวตั้งแต่ระยะแรกจนถึงระยะหลังก็จะพบว่ามีการใช้วิธีการเคลื่อนไหวแบบปกติเหมือนกับขบวนการเคลื่อนไหวอื่น ๆ ทางการเมือง เช่น การเดินประท้วง การชุมนุม และการประกาศแถลงการณ์ แต่ทางกลุ่มได้มีการเคลื่อนไหวที่มีความพิเศษและโดดเด่นซึ่งแสดงถึงจุดยืนและความต้องการของกลุ่มนักเรียนเลว เช่น ‘กิจกรรม 1 ธันวาคมกลาเครื่องแบบ’ (นักเรียนเลว, 2563จ) ที่มีการเชิญชวนให้นักเรียนร่วมขบวนการแต่งกายไปโรงเรียน ซึ่งถือเป็นปรากฏการณ์ทั่วประเทศ หรือ ‘กิจกรรมพระคุณที่สาม’ (นักเรียนเลว, 2564ข) ซึ่งมีการวางไม้เรียวและราตน้ำแดงที่หน้ากระทรวงศึกษาธิการ ที่แสดงถึงระบอบอำนาจนิยมในสถานศึกษาที่บุคลากรมีการลงโทษนักเรียนอย่างหนัก อันเป็นปัญหาที่กระทรวงศึกษาธิการควรจะไปพิจารณาและแก้ไขในทันที ทว่าอย่างไรก็ตามรูปแบบของกลุ่มนักเรียนเลวนั้นไม่เหมือนกลุ่มขบวนการกลุ่มอื่นซึ่งมีกลุ่มเครือข่ายย่อยทั่วประเทศ หรือกลุ่มสาขาย่อยในต่างจังหวัด โดยกลุ่มนักเรียนเลวจะมีเพียงกลุ่มหลักซึ่งเป็นกลุ่มเดี่ยวเท่านั้นที่เน้นเคลื่อนไหวและจัดกิจกรรมในส่วนกลางอย่างเมืองหลวง และมีเพียงกิจกรรมบางส่วนเท่านั้นที่เป็นกิจกรรมเชิญชวนให้นักเรียนทั่วประเทศที่สนใจเข้าร่วม เช่น กิจกรรม ‘ดำหิ้งแผ่นดิน’ (นักเรียนเลว, 2564ข) ที่ชวนให้นักเรียนทั่วประเทศร่วมกันผูกโบสถ์ดำ เป็นต้น

กิจกรรมการประท้วงแบบปกติ

การเดินขบวนประท้วง: เป็นกิจกรรมที่ทางกลุ่มนักเรียนเลวจัดขึ้นเพื่อแสดงถึงความต้องการ การปฏิรูประบบการศึกษาที่ดีขึ้น มีการจัดรูปแบบมีหลากหลายรูปแบบ ในการเดินขบวนจะบอกจุดประสงค์ อย่างชัดเจนและมักจะมีการปราศรัยเกี่ยวกับปัญหาที่ทำให้ต้องออกมาเดินขบวน เช่น ปัญหาอำนาจนิยมที่นำไปสู่ ความรุนแรงในสถานศึกษา กฎระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการที่ไม่ก้าวทันโลก จนนำไปสู่การละเมิดสิทธิมนุษยชน ของนักเรียน จนทำให้มีผู้ที่สนใจและเข้าการเดินขบวนประท้วงของกลุ่มนักเรียนเลว รูปแบบกิจกรรมที่จัดการเดิน ประท้วง ได้แก่ กิจกรรม ‘ขับรถเห่ไปกูจะไปไล่ไอ้ฉ้อฉล’ (นักเรียนเลว, 2563ค) และ ‘แก้ได้ถ้าแก้รัฐธรรมนูญ’ (นักเรียนเลว, 2563ค, 2563ข)

รวมตัวชุมนุมแบบแฟลชม็อบ: เป็นการเรียกระดมพลคนกลุ่มร่วมอุดมการณ์เดียวกัน ผ่านทาง สื่อสังคมออนไลน์ต่างๆ โดยสื่อที่เรียกระดมพลหรือกระจายข่าวได้อย่างรวดเร็วและเป็นที่ยอมรับอย่างมากคือ ทวิตเตอร์ และเฟซบุ๊ก เพื่อการกระจายข่าวสารต่างๆ เพื่อปราศรัยเกี่ยวกับปัญหาของการศึกษาในประเทศไทย เช่น ปัญหา อำนาจนิยมจนนำไปสู่ความรุนแรง กฎระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการที่ล้าหลัง การละเมิดสิทธิมนุษยชนของ นักเรียน รูปแบบกิจกรรมที่รวมตัวแฟลชม็อบ ได้แก่ ‘นักเรียนไทยไม่ไหวแล้วโว้ย’ (นักเรียนเลว, 2563ก) ‘เลิกเรียนไป กระทรวง’ (นักเรียนเลว, 2563ข) ‘บ้ายบายโดนเสาร์’ (นักเรียนเลว, 2563ง) ‘1 ธันวาคมออกลาเครื่องแบบ’ (นักเรียนเลว, 2563จ) และ ‘พระคุณที่สาม’ (นักเรียนเลว, 2564ข)

การได้วาทิ: เป็นกิจกรรมที่เกิดขึ้นเพียงครั้งเดียวนับตั้งแต่กลุ่มนักเรียนเลวเริ่มเคลื่อนไหว กิจกรรมนี้มีการเชิญอดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ นายณัฏฐพล ทีปสุวรรณและตัวแทนทางฝั่งกลุ่ม นักเรียนเลวอย่าง ‘มิน’ ลภานพัฒน์ หวังไพสิฐ แกนนำกลุ่มนักเรียนเลว มาร่วมแลกเปลี่ยนเกี่ยวกับจุดประสงค์ของ กลุ่มว่ามีความต้องการร้องเรียนในเรื่องใดบ้าง โดยจุดประสงค์เริ่มแรกที่กำลังถึงในกิจกรรมการได้วาทินี้คือ การหยุด คุกคามและล้งละเมิดทางเพศนักเรียน ตามด้วยการยกเลิกกฎระเบียบที่ล้าหลัง และปฏิรูปการศึกษา ซึ่งเมื่อไม่กี่ คือนักรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการทำไม่ได้จะต้องลาออกจากหน้าที่ โดยกิจกรรมที่ได้วาทินี้มีชื่อว่า ‘หนูรู้หนูมันแล้ว’ (นักเรียนเลว, 2563ข) ทำให้ รมต.กระทรวงศึกษาธิการในขณะนั้นยอมรับปัญหา และจะดำเนินการ แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นตามที่เรียกร้อง แต่ทว่าหลังจากนั้นก็ไม่มีปรากฏการแก้ไขแต่อย่างใด

การจัดแถลงการณ์ประกาศผ่านทางไลฟ์สด: เป็นการแสดงออกทางโซเชียลอย่างหนึ่ง เพื่อ กระจายจุดประสงค์ของกลุ่มอย่างกว้างขวางมากขึ้น โดยกิจกรรมการไลฟ์สดแถลงการณ์ จะจัดขึ้นภายใน แอปพลิเคชันเฟซบุ๊ก ทำให้ผู้ที่ติดตามกลุ่มนักเรียนเลวสามารถเข้ารับฟังไลฟ์สดสถานการณ์ได้ตามเวลาจริง แม้ ภายหลังจะจบการแถลงการณ์ ก็จะมีการบันทึกไลฟ์นั้น ๆ เอาไว้เพื่อให้สามารถดูย้อนหลังได้ เช่น แถลงการณ์เนื่อง ในวันเด็กแห่งชาติ โดยมีเนื้อหาใจความสำคัญที่ว่า เด็กก็เป็นประชาชนของชาติ ชาติไม่ใช่ของใครคนใดคนหนึ่งแต่ เป็นของประชาชน เด็กก็เป็นประชาชน และในฐานะประชาชน เด็กไทยควรที่จะตระหนักไว้ในระบอบประชาธิปไตยอัน เป็นระบอบหลักในการปกครองประเทศ เพื่อต่อต้านอำนาจเผด็จการซึ่งครอบงำประเทศในปัจจุบัน นอกไปจากนี้

เยาวชนไทยควรที่จะตระหนักถึงสิทธิมนุษยชน และกำจัดการบอบอานาจนิยมซึ่งจะนำไปสู่การจำกัดสิทธิเสรีภาพในการแสดงออก ไม่ว่าจะการแต่งกาย การวิจารณ์และการแสดงความคิดเห็น เป็นต้น (นักเรียนเลว, 2564ก)

กิจกรรมการประท้วงเชิงสัญลักษณ์

การผูกโบขาว: นั้นเป็นการแสดงออกทางสัญลักษณ์เพื่อแสดงออกในความต้องการยุติความรุนแรงต่อสตรีและเด็ก โดยการผูกโบขาวนั้นเริ่มมาจากเหตุการณ์สังหารหมู่ นักศึกษาหญิงของมหาวิทยาลัยมอนทรีออล ประเทศแคนาดา เมื่อปี พ.ศ. 2537 ซึ่งหลังจากเกิดเหตุการณ์นี้ได้ทำให้เกิดกลุ่มอาสาสมัครชายประมาณ 1 ล้านคน ทำการรณรงค์ให้มีการตระหนักและแก้ไขปัญหาคความรุนแรงต่อสตรี (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ, 2552) ดังนั้นการผูกโบขาวจึงเป็นสัญลักษณ์ที่กลุ่มนักเรียนเลวที่ใช้ในการเรียกร้อง เช่น ในกิจกรรม ‘เลิกเรียนไปกระทรวง’ (นักเรียนเลว, 2563ข) เพื่อเรียกร้องสิทธิมนุษยชนของนักเรียนไทย

การผูกโบดำ: นั้นเป็นการแสดงออกทางสัญลักษณ์เพื่อแสดงออกในการไว้อาลัยต่อความสูญเสีย เช่นการเสียชีวิตของบุคคลสำคัญหรือเหตุการณ์ที่มีผู้เสียชีวิตเป็นจำนวนมาก และเหตุที่ทำให้กลุ่มนักเรียนเลวใช้โบดำเป็นสัญลักษณ์ในกิจกรรมดำทั้งแผ่นดินซึ่งมาจากการที่ศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ไม่อนุญาตให้ปล่อยตัวนายพริษฐ์ ชิวารักษ์ นายอานนท์ นำภา นายสมยศ พฤกษาเกษมสุข และ นายปติวัฒน์ สาหร่ายแย้ม ชั่วคราวทั้งที่คดียังไม่ถึงที่สุด (กรุงเทพธุรกิจ, 2564) จึงมีการผูกโบดำเพื่อแสดงออกว่าความยุติธรรมนั้นได้ตายลงไปแล้ว

การชู 3 นิ้ว: นั้นเป็นการแสดงออกทางสัญลักษณ์เพื่อแสดงออกในการต่อต้านอำนาจเผด็จการโดยสัญลักษณ์มาจากวรรณกรรมเรื่อง *The Hunger Games* ของซูซานน์ คอลลินส์ (Suzanne Collins) โดยเป็นสัญลักษณ์ของการต่อสู้กับเผด็จการในเรื่อง โดยที่การชู 3 นิ้วในประเทศไทยนั้นเริ่มเมื่อปี พ.ศ. 2557 เพื่อต่อต้านการทำรัฐประหารของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ทำให้นักกิจกรรมประชาธิปไตยที่ออกมาชุมนุมประท้วงและชู 3 นิ้ว ถูกจับกุมเพื่อเข้ารับการรักษาตัว และนักกิจกรรมที่ออกมาต่อต้าน คสช. หลายคนแสดงออกด้วยการชู 3 นิ้วเพื่อต่อต้านอำนาจเผด็จการ ดังนั้นการชู 3 นิ้วของกลุ่มนักเรียนเลวจึงแสดงออกถึงการต่อต้านอำนาจนิยมภายในโรงเรียน ซึ่งจัดว่าเป็นเผด็จการรูปแบบหนึ่ง

การแต่งชุดไปรเวท: ไปโรงเรียนเป็นการแสดงออกทางสัญลักษณ์ เพื่อแสดงออกในการต่อต้านกฎระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการที่กลุ่มนักเรียนเลวมองว่าล้าหลัง และละเมิดสิทธิมนุษยชนในแง่ของสิทธิเสรีภาพในการแต่งกาย นอกจากนี้กลุ่มนักเรียนเลวมองชุดนักเรียนว่ามีค่าใช้จ่ายสูงกว่าชุดไปรเวท โดยกลุ่มนักเรียนเลวเริ่มทำการเคลื่อนไหวโดยแฮชแท็กของ ‘ภาคีนักเรียน KKC’ ที่ได้เชิญชวนให้นักเรียนแต่ง ‘ชุดไปรเวท’ ไปโรงเรียนในวันที่ 1 ธันวาคม พ.ศ. 2563 ซึ่งเป็นวันเปิดภาคเรียนที่ 2 ประจำปีการศึกษา 2563 (ประชาชาติธุรกิจ, 2563)

การไม่ตัดผมก่อนเปิดเทอม: เป็นการแสดงออกเชิงสัญลักษณ์ เพื่อแสดงออกในการต่อต้านกฎระเบียบของโรงเรียน ซึ่งละเมิดสิทธิมนุษยชนทางร่างกายของนักเรียน จากการทำกฎระเบียบของทรงผมยังคงมีความเข้มงวด และมีความขัดแย้งกับกฎของกระทรวง ทำให้นักเรียนเลวได้ทำการล่ารายชื่อโรงเรียนที่ออก

ระเบียบทรงผมขัดต่อระเบียบกระทรวงได้ถึง 286 รายชื่อจากโรงเรียนทั่วประเทศไทย เพื่อยื่นรายชื่อให้กระทรวงศึกษาธิการ และคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ทำการตรวจสอบโรงเรียนเหล่านั้น (นักเรียนเลว, 2563ฉ)

กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเมืองหรือมีเป้าหมายทางการเมืองของกลุ่มนักเรียนเลว

เป็นที่น่าสนใจว่าแม้กลุ่มนักเรียนเลวแม้จะมีเป้าหมายหลักเพื่อการปฏิรูปการศึกษา แต่ในช่วงระยะเวลาตั้งแต่เดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2563 ถึงช่วงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2564 กลุ่มนักเรียนเลวได้มีการเคลื่อนไหวทางการเมืองและมีเป้าหมายเกี่ยวกับการเมืองผ่านกิจกรรมถึง 3 กิจกรรม ซึ่งมีสาเหตุจากการที่กลุ่มนักเรียนเลวมีแนวคิดที่ว่าหากสามารถแก้ไขปัญหาทางการเมืองได้ ปัญหาทางด้านการศึกษาก็สามารถแก้ไขได้เช่นเดียวกัน โดยมีจุดเริ่มต้นมาจากการที่กลุ่มนักเรียนเลวได้ทำการเรียกร้องให้ รมต. กระทรวงศึกษาธิการในอดีตอย่างนายณัฏฐพล ทีปสุวรรณลาออกจากตำแหน่ง เนื่องจากไม่สามารถดำเนินแก้ไขปัญหาด้านการศึกษาที่ได้นำเสนอไป แต่ทว่าก็มิได้ลาออกตามคำเรียกร้อง ทำให้กลุ่มนักเรียนเลวมุ่งเข้าสู่การทำกิจกรรมทางการเมืองในขณะนั้น ที่มีการรวบรวมรายชื่อเพื่อแก้ไขรัฐธรรมนูญฉบับล่าสุด ปี พ.ศ. 2560 จึงเกิดเป็นกิจกรรม 1) ‘แก้ได้ถ้าแก้รัฐธรรมนูญ’ (นักเรียนเลว, 2563 ค, 2563ข) ขึ้นมาเป็นกิจกรรมแรกที่มีความเกี่ยวข้องด้านการเมืองโดยตรง และตามมาด้วยกิจกรรม 2) ‘ดำทั้งแผ่นดิน’ (นักเรียนเลว, 2564ข) ที่แสดงออกถึงความไม่พอใจในกฎหมายไทยและการดำเนินคดีของเจ้าหน้าที่รัฐ ซึ่งทำการจับกุมแกนนำกลุ่ม ‘คณะราษฎร 2563’ อย่างไม่ถูกต้องตามกฎหมาย และกิจกรรมสุดท้ายในเดือนมีนาคม พ.ศ. 2564 อย่างกิจกรรม 3) ‘มอบเค้ก’ (นักเรียนเลว, 2564ค) ที่ได้จัดขึ้นเพื่อทำการเสียดสีถึงการแบ่งเก้าอี้แก่นายกรัฐมนตรี กระทรวงศึกษาธิการ หลังจากเกิดความขัดแย้งในพรรคพลังประชารัฐซึ่งทำให้นายณัฏฐพล ทีปสุวรรณถูกถอดออกจากตำแหน่งและมีคดีทางการเมืองเกิดขึ้น โดยมีนางตรีณัฐ เวียงทอง เข้ามารับเก้าอี้หรือตำแหน่งสืบทอด ซึ่งสื่อถึงการต่อรองผลประโยชน์ของคณะรัฐมนตรีในช่วงเวลานั้น โดยกิจกรรมทั้ง 3 กิจกรรมที่จัดขึ้นในขณะนั้น ล้วนมีความเกี่ยวข้องการเมืองไทยอย่างชัดเจน แต่อย่างไรก็ตามเป้าหมายของกิจกรรมก็ยังมีขึ้นเพื่อทำให้กลุ่มนักเรียนเลวบรรลุเป้าหมายที่จะปฏิรูปการศึกษาไทยเป็นหลัก

ผลกระทบที่เกิดจากการเคลื่อนไหวของกลุ่มนักเรียนเลว

การจัดกิจกรรมของกลุ่มนักเรียนเลวเพื่อชิงพื้นที่สื่อกดดันผู้มีอำนาจในกระทรวงศึกษาธิการ ทำให้แนวคิดของกลุ่มที่มุ่งเน้นจะปฏิรูปการศึกษาไทยในด้านของ สิทธิมนุษยชน ความเท่าเทียมทางเพศและการทำลายระบอบอำมาตนิยมภายในโรงเรียน รวมไปถึงการตระหนักในระบอบประชาธิปไตยอันเป็นระบอบการปกครองของประเทศ ทำให้ได้รับการสนับสนุนจากผู้ที่มีแนวคิดก้าวหน้าหรือกลุ่มผู้เห็นด้วย เช่น กลุ่มนักเรียนไทยในยุคปัจจุบัน แต่กระนั้นการจัดกิจกรรมของกลุ่มนักเรียนเลวก็ยังมีผู้ไม่เห็นด้วยกับการเคลื่อนไหว โดยกลุ่มคนเหล่านี้มองว่ากลุ่มนักเรียนเลวกำลังทำลายค่านิยมอันดีงามของประเทศไทย ที่ทำให้เกิดการต่อต้านการเคลื่อนไหวของกลุ่ม ด้วยการแสดงความคิดเห็นเชิงตำหนิติเตียน ชมชู้คุกคามและมองว่ากลุ่มนักเรียนเลว มีคุณลักษณะเลวสมชื่อกลุ่มเพื่อลดคุณค่าของ

ขบวนการเคลื่อนไหว นอกไปจากนี้ผู้ไม่เห็นด้วยบางส่วนก็เป็นผู้ปกครองของสมาชิกในกลุ่มนักเรียนแล้ว ทำให้กลุ่มนักเรียนที่ทำกิจกรรมเคลื่อนไหวด้วยทุนทรัพย์ของตนเอง ซึ่งมาจากค่าขนมของผู้ปกครอง มีอันต้องชะงักไประยะหนึ่งและกลายเป็นปัญหาของกลุ่มที่ขาดแคลนปัจจัยสนับสนุนทางด้านทุนทรัพย์ เนื่องจากสมาชิกกลุ่มยังเป็นเพียงเยาวชนอยู่ที่ยังต้องการพึ่งพาผู้ปกครองในการสูญเสียเลี้ยงดูอยู่

สรุป

กลุ่มนักเรียนแล้วเป็นขบวนการของเยาวชนหรือเด็กนักเรียนในระดับมัธยมศึกษา ที่มีการเคลื่อนไหวโดยมีเป้าหมายที่จะปฏิรูปการศึกษาให้มีความทันสมัย เช่น เรื่องของสิทธิเสรีภาพในการแสดงออก สิทธิมนุษยชน ความเท่าเทียมทางเพศ และการทำลายระบอบอำนาจนิยมภายในสถาบันการศึกษาไทย ซึ่งจัดผ่านการจัดกิจกรรมในรูปแบบของการชิงพื้นที่สื่อเพื่อกดดันผู้มีอำนาจในกระทรวงศึกษาธิการให้ทำการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น โดยรูปแบบกิจกรรมที่จัดนั้นเป็นกิจกรรมการประท้วงเชิงสัญลักษณ์ที่แปลกใหม่ ผสานกับการจัดกิจกรรมประท้วงแบบดั้งเดิมที่เห็นได้ในกลุ่มขบวนการเคลื่อนไหวกลุ่มต่าง ๆ ในสถานการณ์ปัจจุบันของประเทศ ส่วนผลกระทบที่เกิดจากการเคลื่อนไหวของกลุ่มนักเรียนแล้วมีทั้งภายในและภายนอกของกลุ่ม 1.) ผลกระทบภายในนั้นคือผลกระทบด้านปัญหาทางการเงินของกลุ่มที่มาจากความตัวนักเรียนซึ่งเป็นสมาชิกขาดค่าขนมจากผู้ปกครองซึ่งนำมาใช้ในการเคลื่อนไหว และ 2.) ผลกระทบภายนอกนั้นก็คือการต่อต้านและข่มขู่คุกคามจากผู้ไม่เห็นชอบด้วยในอุดมการณ์ รวมถึงเป้าหมายของกลุ่มนักเรียนแล้ว ซึ่งเป็นการพยายามที่จะทำลายกลุ่มด้วยการลดทอนคุณค่าของการเคลื่อนไหว แต่ไม่ว่าอย่างไรก็ตามจนถึงปัจจุบันการเคลื่อนไหวของกลุ่มนักเรียนก็ยังไม่ได้รับการตอบสนองต่อหน่วยงานทางราชการที่เกิดขึ้นทางกระทรวงศึกษาธิการที่ยังคงมิได้มีท่าทีจริงจังในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวที่ทางกลุ่มได้นำเสนอ จึงทำให้ทางกลุ่มยังคงมีการเคลื่อนไหวอย่างต่อเนื่องเพื่อบรรลุเป้าหมายและอุดมการณ์ทางการศึกษาของไทยในอนาคต โดยเริ่มมีการยกระดับเข้าสู่การเคลื่อนไหวทางการเมืองตามสถานการณ์ทางการเมืองไทยในปัจจุบัน

บรรณานุกรม

กรุงเทพธุรกิจ. (2564, 22 กุมภาพันธ์). นอนคุกดต่อ 4แก่นนำราษฎร 'ศาล' ไม่ให้ประกัน. [เว็บไซต์].

สืบค้นจาก <https://www.bangkokbiznews.com/news/detail/923885>

คมชัดลึก. (2563, 19 สิงหาคม). เปิดหน้า "นักเรียนแล้ว" ยุวชนสยาม Gen Z. [เว็บไซต์]. สืบค้นจาก

<https://www.komchadluek.net/news/scoop/440689>

ทีวาร์รณ อายุวัฒน์. (2563). การประท้วงของนักเรียนในมุมมองอาชญาวิทยา. *หนังสือประมวล*

บทความในการประชุมวิชาการนิติสังคมศาสตร์ระดับชาติ หัวข้อ "จินตนาการใหม่ ภูมิทัศน์นิติศาสตร์ไทย", 215-225.

นักเรียนแล้ว. (2563ก, 30 กรกฎาคม). #นักเรียนไทยไม่ไหวแล้วโว้ย มีอบของนักเรียน โดยนักเรียน เพื่อนนักเรียน.

[Facebook post]. สืบค้นจาก <https://www.facebook.com/Badstudentth/photos/122746176184002>

นักเรียนแล้ว. (2563ข, 18 สิงหาคม). ออกมาปกป้องอนาคตของชาติ ออกมาปกป้องนักเรียนของเรา ผูกโบว์ขาวให้กระทรวง ชูสาม

นิ้วร้องเพลงชาติ. [Facebook post]. สืบค้นจาก <https://www.facebook.com/Badstudentth/photos/133433405115279>

นักเรียนแล้ว (2563ข, 5 กันยายน). ถ่ายทอดสด จากหน้ากระทรวงศึกษาธิการ #นักเรียนแล้ว #หนูรู้หนูมันแล้ว. [Facebook post].

สืบค้นจาก <https://www.facebook.com/104541321337821/videos/915542352267634>
นักเรียนเลข. (2563ค, 30 กันยายน). ไสรถแห่ไป! กูจะไปไล่อีนัฏฐพลให้ดูเป็นขวัญตา. [Facebook post].

สืบค้นจาก <https://www.facebook.com/Badstudent.th/photos/149687053489914>
นักเรียนเลข. (2563ค, 5 พฤศจิกายน). เมื่อเราไล่อีนัฏฐพลแล้วไม่ไป เราจะไล่อันไหนอยู่เบื้องหลังทุกคน!!!
[Facebook post]. สืบค้นจาก <https://fb.watch/5OaVnEqJG/>

นักเรียนเลข. (2563ข, 10 พฤศจิกายน). เสรีพ่นน้ำจิ้ม เตรียมความพร้อม ก่อนมีอบครั้งใหญ่ของ
นักเรียน. [Facebook post]. สืบค้นจาก <https://www.facebook.com/Badstudent.th/photos/164080432050576>

นักเรียนเลข. (2563จ, 19 พฤศจิกายน). ถ้าสภาผู้แทนราษฎร รับทโดโนเสาร์ ไม่รับ ไม่รู้ ไม่เปลี่ยนแปลง นักเรียนอย่างเราก็จะเป็น
อุกกาบาต. [Facebook post]. สืบค้นจาก <https://www.facebook.com/Badstudent.th/photos/167796251678994>

นักเรียนเลข. (2563จ, 27 พฤศจิกายน). ในที่สุดเราก็มีที่หยัดยืน สลัดทิ้งเครื่องแบบขืนที่กล้าหลัง.
[Facebook post]. สืบค้นจาก <https://www.facebook.com/Badstudent.th/photos/175461250912494>

นักเรียนเลข. (2563ฉ, 31 ธันวาคม). (1) นักเรียนเลขเริ่มต้นจากการเป็นแอดเคาท์ที่พูดถึงปัญหาการศึกษา มีผู้ติดตาม 0 คน ไม่มีใคร.
[Twitter post]. สืบค้นจาก https://twitter.com/BadStudent_/status/1344588993996804098?s=20

นักเรียนเลข. (2563ช, 31 ธันวาคม). (2) หลังจากยื่นหนังสือไปแล้วไม่พบความคิดบนหน้า เราจึงต่อสายตรงหากระทรวง ขอบพบ
ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. [Twitter post]. สืบค้นจาก https://twitter.com/BadStudent_/status/1344589004335849472?s=20

นักเรียนเลข. (2563ช, 31 ธันวาคม). (3) เราจึงกลับมาคิดว่าถ้ากระบวนการทางราชการมันใช้เวลานาน และซับซ้อน เราลองเปลี่ยน
มาใช้วิธีอื่น. [Twitter post]. สืบค้นจาก https://twitter.com/BadStudent_/status/1344589015089958912?s=20

นักเรียนเลข. (2563ฉ, 31 ธันวาคม). (5) ผ่านมาไม่นาน เกิดอีกกิจกรรมที่เราได้รับทราบความเดือดร้อนมาจากนักเรียน LGBTQ+ ราย
หนึ่งว่า. [Twitter post]. สืบค้นจาก https://twitter.com/BadStudent_/status/1344589034404810753?s=20

นักเรียนเลข (2564ก, 9 มกราคม) แถลงการณ์เนื่องในวันเด็กแห่งชาติ.
[Facebook post]. สืบค้นจาก <https://www.facebook.com/104541321337821/videos/215382690194678>

นักเรียนเลข. (2564ข, 16 มกราคม). พระคุณที่สาม...จงงานแจ่มใส วันครูปีนี้ขอมอบของขวัญคืนครู 15:00 น. กระทรวงศึกษาธิการ.
[Facebook post]. สืบค้นจาก <https://www.facebook.com/Badstudent.th/photos/213995637059055>

นักเรียนเลข. (2564ข, 8 มีนาคม). เชิญนักเรียนทุกคนร่วมติดโบดำ ส่งความยุติธรรมสู่สวรรคาลัย
[Facebook post]. สืบค้นจาก <https://www.facebook.com/104541321337821/posts/248374916954460/>

นักเรียนเลข. (2564ค, 29 มีนาคม). นักเรียนเลขได้นำ ด้กั ด้อนรับ ตรีนุช เทียนทอง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เนื่องใน
โอกาสเข้าดำรงตำแหน่งวันแรก. [Facebook post]. สืบค้นจาก
<https://www.facebook.com/104541321337821/posts/261639372294681/>

ประณมภรณ์ ศิริยอด, บวิตรา ผลสุวรรณชัย, พาติเย นววิเดล, วรางคณา ศิริวิชรานนท์,
และสุริยพร จิตถาวรภิสิตธี. (2562). นักเรียนขบถสู่นักเคลื่อนไหว: กรณีศึกษาเปรียบเทียบการเคลื่อนไหวทางสังคม ของนายพริษฐ์
จิวารักษ์ และนายเนติวิทย์ โชติภัทร์ไพศาล. วารสารเสียดงและห้องเรียน, 38(1), 135-154

ประชาชาติธุรกิจออนไลน์. (2563, 30 พฤศจิกายน). ทำไมต้องแต่ง “ชุดนักเรียน” คำถามคาใจเด็กไทย ประหัยดลดความเหลื่อม
ล้ำ?. [เว็บไซต์]. สืบค้นจาก <https://www.prachachat.net/education/news-563632>

โสภณ เพชรสว่าง, และทพนงศักดิ์ ม่วงมณี. (2551). สัมภาษณ์ เลขาธิการมณูญ สืบทอดอำนาจเผด็จการทาง
การเมือง. กรุงเทพฯ: บริษัทโรงพิมพ์ทองมด จำกัด

สถาบันปริตี พนมยงค์. (2564). ประกาศคณะราษฎร ฉบับที่ 1. สืบค้นจาก <https://prdi.or.th/libraries/1583202126>

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ. (2552, 16 พฤศจิกายน). หยุดรจนแรงต่อเด็ก-สตรี รู้สิทธิมนุษยชน.
[เว็บไซต์]. สืบค้นจาก <https://www.thaihealth.or.th/node/12233>